

Nagymaros
.../2020. (... ..) Önkormányzati határozattal jóváhagyott
Településfejlesztési koncepciója

Véleményezési anyag

Tervező:
 Origó Tervművek Kft.

2020. március

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
1. Jövőkép.....	3
1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan	3
1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése.....	5
2. Célok	11
2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása	11
2.2. Részcélok és a beavatkozások meghatározása	12
2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata	15
2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre	15
3. Kiinduló adatok a további tervezési feladatokhoz	16
3.1. A településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása.....	16
3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra.....	16
4. A megvalósítás eszközei és azok nyomonkövetése	18
4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer.....	18
4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére ..	19

1. Jövőkép

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

Nagymaros múltja, jelene és jövője szempontjából leginkább meghatározó tényező a város földrajzi elhelyezkedése. A Dunakanyar központi fekvésű települése, mely páratlan táji adottságokkal, kiemelkedő kulturális örökséggel és – különösen a főváros felé – nagyon jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik. A történelmi, kulturális, igazgatási és turisztikai szempontból meghatározó közeli nagyobb Duna-parti városok – Esztergom, Szentendre, Vác – által alkotott háromszög súlypontjában, Budapesttől egy órányi, az M2 autópályától 15 percnyi autótúra található.

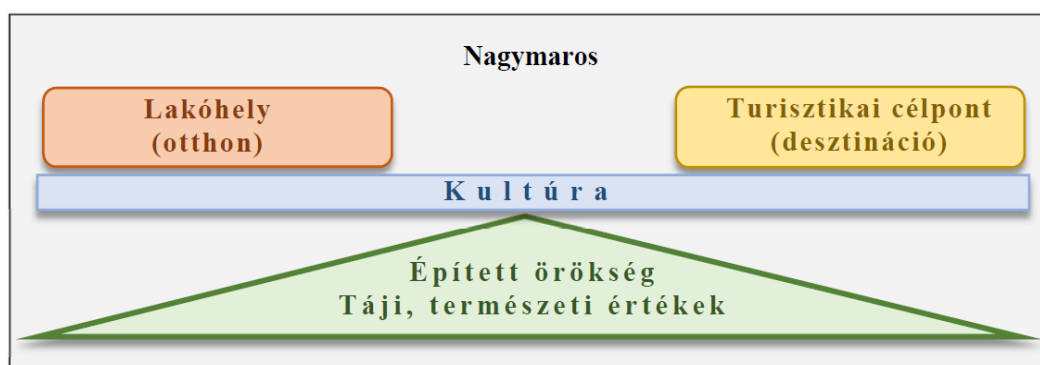
A város elmúlt másfél évszázadban végbement fejlődését a vasút alapozta meg. A kiszámítható és gyors vonatközlekedés a környező erdőkből származó faanyag, a helyben termelt gyümölcsök és az azokból előállított termékek rövid időn belül történő fővárosba szállítására adott lehetőséget, egyben a budapesti művészek és a tehetősebb lakosság számára ideális kiránduló és üdülési célponttá tette Nagymarost.

A helyi erdő- és mezőgazdaságra, az azokra épült feldolgozóiparra valamint a kiránduló- és nyaralóturizmusra épülő fejlődésnek a Bős-Nagymarosi Vízlépcső építésének megkezdése vetett véget. A három évtizede félbehagyott vízlépcső beruházás okozta, időközben részben helyreállított tájsebek és környezeti károk, valamint a helyi társadalomban fellépett negatív hatások jelentős mértékben befolyásolják nemcsak a település mindennapjait, de jövőbeni fejlesztési lehetőségeit is.

Az elmúlt évtizedben a globalizálódó társadalomban zajló folyamatok eredményeként megnövekedett a szabadidő minőségi eltöltése iránt igény, melynek kielégítéséhez szükséges jövedelem mind szélesebb társadalmi réteg esetében áll rendelkezésre. A turizmus fejlesztését szolgáló kormányzati intézkedések, továbbá az uniós és hazai forrásokból megvalósult beruházások eredményeként a Dunakanyar újra meghatározó turisztikai célponttá vált.

Nagymaros térségét érintő másik jelentős társadalmi folyamat a beköltözés, melynek következményeként a korábbiakhoz képest is tovább nőtt az igény a jó minőségű, vonzó környezeti adottságokkal rendelkező és megfizethető árú lakóingatlanok iránt. Az M2-es megépülésével és Budapest elővárosi vasúti közlekedésének fejlesztésével az ingázó életmód továbbra is nagy arányban lesz jellemző.

Mára a település számára az elsődleges kihívást a táji, kulturális és épített értékek védelmének szükségessége, a jó lakóterületi minőség megőrzésének igénye, valamint az elmúlt években több részterületen is öngerjesztő fejlődésbe váltó turizmus okozta terhelésnövekedés egyensúlyának megteremtése jelenti:

Nagymaros jövőképe:

Nagymaros erős helyi kötődéssel rendelkező polgárok otthona, egyben a Dunakanyar kultúrtáj meghatározó települése. Polgár város királyi panorámával.

Táji adottságait és kulturális örökségét becsben tartó, minőségi kínálatot nyújtó, vendégmarasztaló kisváros, melynek működését, fejlődését széleskörű partnerség és aktív közösségi részvétel biztosítja.

A jövőkép társadalmi, gazdasági, táji-természeti és épített környezet szempontjából meghatározó kulcsszavak és kifejezések a következők:

1. Társadalom	2. Gazdaság
a) pozitív (derűs) jövőkép c) minőségi közszolgáltatások d) kultúra e) identitás f) közösségek g) kommunikáció h) vendégszeretet i) „külső” kapcsolatok j) színvonalas oktatás, képzés k) sport l) jó helyek sora („csellengő”)	a) helyben elérhető jövedelem lehetőségek b) turizmus kínálatbővítés (aktív és kulturális turizmus, sportturizmus, csendturizmus, vallási turizmus, „lelki erőmű”) c) helyi termékek előállítása és szolgáltatások nyújtása (kézműves termékek, képzőművészeti alkotások, távmunka, online szolgáltatások), d) termelői piac e) marketing f) képzések g) ösztönzők, szabályozók
3. Táj, természet	4. Épített környezet
a) tájképvédelem (kilátás- és rálátásvédelem, panoráma-fejlesztés) b) tájgazdálkodás (ártér, Hatlópatak völgye, Törökmező, Csitár) c) tájrehabilitáció, tájrevitalizáció (volt zártkertek – lakott táj, Duna-part, vízfolyások, gesztenyések, málna, erodált domboldalak)	a) funkciógazdag települési tér b) egészséges, biztonságos lakókörnyezet c) összetett lakóterületi választék d) esztétikus közösségi terek, találkozási helyek e) zavaró környezeti hatások mérséklése

A település társadalmát tekintve alapvető cél, hogy az itt élők derűs (pozitív) jövőképpel és erős helyi kötődéssel (identitással) rendelkezzenek, melyek alappillérei Nagymaroson a táj, a helyi gazdaság, a közösség, valamint a történelmi múlt és az arra épülő kultúra.

A települési szolgáltatások és a fejlesztések elsődleges célcsoportjai a nagymarosi lakosság: a fejlesztések során azokat az elemeket, erősségeket kell még jobb helyzetbe hozni, még inkább feltárni és megmutatni, amikre a marosiak büszkék lehetnek.

Nagymaros legnagyobb értéke, identitást meghatározó tényezője, egyben gazdasági erőforrása a jövőben is a tájkép, a dunakanyari panoráma lesz, melynek védelme minden fejlesztés, beavatkozás során elsődleges szempont. Tájgazdálkodás szempontjából területi kiterjedését

tekintve továbbra is meghatározó erdészet mellett elő kell segíteni egy környezeti szempontból fenntartható, ugyanakkor biztos megélhetést jelentő mezőgazdasági struktúra kialakulását. Ennek alapját a több évszázados hagyománnyal rendelkező szelídgesztenye és bogyósgyümölcs, különösen a marosi málna termesztés jelentheti, amelyek egyben tájképvédelmi és tájrehabilitációs célokat is szolgálhatnak.

A település gazdaságát tekintve a helyi vállalkozási és munkalehetőségek bővülése kívánatos. Ehhez elsősorban a turizmus további erősödése járulhat hozzá, különösen a vendégeknek nyújtott szolgáltatások, valamint a helyi (kézműves) termékek előállítása és értékesítése tekintetében. A Nagymaroson termesztett gyümölcs megjelenhet a helyi intézmények (pl. iskola, óvoda, idősek otthona) ellátásában is.

Nagymarosnak kezdeményező, térségi szervező szerepet kell vállalnia a Dunakanyar mint turisztikai régió fejlesztésében, marketingjében és működtetésében. Vendégszeretet nélkül ugyanakkor nincs turizmus, ezért rendkívül fontos, hogy annak közvetlen előnyeit nem élvező lakosok számára is elfogadható legyen a turisták jelenléte, és lehetőség szerint legalább közvetve az ő érdekeiket is szolgálják a turisztikai fejlesztések.

A turizmus mellett jelentős tényező lehet az otthon, esetleg közösségi irodában, interneten végzett távmunka lehetőségek bővülése, valamint az országos, de akár nemzetközi piacot elérő egyszemélyes, esetleg néhány fős, online szolgáltatásokkal vagy kereskedelemmel foglalkozó vállalkozások számának növekedése.

Mind a turizmus, mind a különböző helyi munkalehetőségek bővülése miatt a napközben is Nagymaroson tartózkodó népesség növekedése várható. Ennek kedvező hatásaként erősödhet a helyi szolgáltatások és kereskedelem iránti fizetőképes kereslet, ugyanakkor következményeként számolni kell a települési infrastruktúra és közszolgáltatások nagyobb kihasználtságával is.

1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése

A településfejlesztési célokat meghatározó elvként egyrészt az elkészült Megalapozó vizsgálat során feltárt adottságok, belső erőforrások figyelembe vétele, másrészt a magasabb szintű (térségi, megyei, országos, uniós) fejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés célszerűsége rögzíthető.

A jelenlegi fejlesztéspolitika elvekként is rögzíthető kulcsszavai a következők:

- gazdaságfejlesztés, munkahelyteremtés;
- élhető környezet, népesség-megtartás;
- esélyegyenlőség, társadalmi kohézió;
- energiahatékonyság, környezeti fenntarthatóság;
- versenyképesség, innováció.

Jelen koncepció készítésekor az Európai Unió 2014-2020 közötti költségvetési ciklusának végén járunk, a források jórészt már lekötésre kerültek, azonban a következő ciklus fejlesztési irányai még nem azonosíthatók, ezért még az Európa 2020 stratégia tekinthető irányadónak. Az Európa 2020 stratégia olyan növekedést hivatott megvalósítani, amely

- intelligens, azaz amelynek esetében az oktatási, a kutatási és az innovációs beruházások hatékonyabbak,
- fenntartható, mert kulcseleme az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való átállás,
- inkluzív, mivel nagy hangsúlyt fektet a munkahelyteremtésre és a szegénység csökkentésére.

A stratégia középpontjában a foglalkoztatással, az innovációval, az oktatással, a szegénység visszaszorításával és az éghajlat-politikával/energiaüggyel kapcsolatos célkitűzések állnak. Az országos és megyei fejlesztési programok, koncepciók szintén ezen célok mentén épülnek fel.

Nagymaros fejlesztési lehetőségeit és a rendelkezésre álló forrásokat tekintve legnagyobb hatással a Magyarország Kormánya és az Európai Unió által finanszírozott pályázatok vannak. E tekintetben Nagymarosra nézve meghatározó fejlesztési dokumentumok az alábbiak:

- A) Pest megyei Területfejlesztési Koncepció 2014-2030 (PmTK)
- B) Pest Megyei Duna Stratégia;
- C) A Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület (helyi LEADER akciócsoport – HACS) által kidolgozott Helyi Fejlesztési Stratégia (HFS);
- D) Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030;
- E) Nemzeti Tájstratégia 2017-2026.

A) Pest megyei Területfejlesztési Koncepció

A PmTK által rögzített jövőképben felvázolt, „Európai térben versenyképes, és minőségi életfeltételeket biztosító Pest megye” célkitűzés megvalósításának alapja a térség gazdasági környezetét megújítása, ezért a megyei koncepció alapvetően a versenyképesség és a hatékonyság javítására fókuszál.

A PmTK átfogó és stratégiai célrendszere a következő:

1. Társadalmi megújulás – testben és lélekben egészséges, önmaga sorsáért felelős egyén, együttműködés a közösségek, valamint az egyén és közösségek között.
 - a. A szociális és közbiztonság megerősítése, a közösségek megújítása, a családi értékek előtérbe helyezése, „családbarát” megye, a társadalmi bizalom erősítése.
 - b. Az együttműködések intézményesítése a térségi szereplőkkel, a megye belső kapcsolati hálójának fejlesztése, menedzsment szervezetének felállítása.
 - c. Egészséges társadalom, a megye lakossága egészségi állapójának javítása, kiemelet hangsúlyt fektetve az egészséges életmódra és a prevencióra.
 - d. Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az oktatás intézményrendszerének infrastrukturális és tartalmi megújítása, a kultúra, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése, a térségi- és helyi identitás erősítése.
2. Gazdaság dinamizálása; az értékteremtő képesség növelése a térség adottságaira építve.
 - a. A gazdaság teljesítményének, hatékonyságának és stabilitásának erősítése; több lábon álló gazdaság; a technológia és tudásintenzív, valamint a foglalkoztatást erősítő ágazatok kiegyensúlyozott fejlesztése.
 - b. Gazdasági húzóterések innovációs teljesítményének, versenyképességének, exportjának növelése.
 - c. Makroregionális logisztikai funkciók és a rászervezhető értékteremtő képesség erősítése.
 - d. A fejlődésben elmaradott (pl. Szobi) térségek gazdasági-társadalmi felzárkóztatása.
3. Térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása; a lokális és makrotérségi érdekeket kiszolgálni tudó, fenntartható környezet.
 - a. Nemzetközi és országos multimodális közlekedési kapcsolatrendszerek fejlesztése a transzfer szerep ellátása és a hálózatos térstruktúra kialakulása érdekében.
 - b. A megye belső közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése, kiemelten kezelve a térségközpontok és vonzáskörzetük közlekedését és az elővárosi közlekedést.

- c. Tervezett, koordinált térségfejlesztés, policentrikus települési struktúra, takarékos területhasználat, épített és környezeti értékek megóvása és fejlesztése.
- d. Energiagazdálkodás, vízgazdálkodás, közműfejlesztés és környezetvédelem a térségek és települések fejlődésének szolgálatában.

Speciális stratégiai cél a Pest megyei Duna Stratégia (PDS) megvalósítása.

B) Pest Megyei Duna Stratégia

A Pest Megyei Duna Stratégia (PDS) az Európai Unió Duna Régió Stratégiája (EUDRS) alapján a tágabb makrorégiót lendületbe hozó, a térség államai fejlesztéseinek összehangolását támogató terv. A PDS az EUDRS célkitűzései alapján beavatkozási területeket nevesít. Ezek egyike a Dunakanyar, melynek integrált fejlesztése érdekében megjelölt projekteket közül az alábbiak lehetnek leginkább meghatározóak Nagymaros esetében:

1. Duna menti kerékpárút kiépítése – EuroVelo6

Az EuroVelo 6 – Folyók völgye nemzetközi kerékpáros folyosó magyarországi szakaszának kiépítése a Duna mentén. A projekt része a hiányzó szakaszok megépítése, a meglévő, de nem megfelelő minőségű szakaszok fejlesztése és a végleges nyomvonal kitáblázása, kerékpáros informatikai rendszer fejlesztése. Cél a belföldi és a nemzetközi kerékpáros turisztikai forgalom növelése. Az aktív turizmusra épülő idegenforgalmi célpont kialakítása tematikus attrakció és szolgáltatáscsomag részeként.

2. Víziturizmus fejlesztése a Duna mentén

A folyót Európa egyik fontos és egységes turisztikai desztinációjává kell emelni, amely szerves egységként kezeli a vizet, valamint a vízparti települések komplex fejlődését, folyó felé fordulását.

- A hagyományokkal rendelkező víziturizmus feltételeinek, eszköztárának megújítása, fejlesztése, létrehozása a folyó menti országokban.
- Komplex szabadidő központok kialakítása a víztestek mentén, mely számtalan szabadidő infrastruktúra hálózat – kerékpárhálózat EuroVelo 6, gyalogostúra hálózat -kapcsolódási pontjában jelenik meg végig a Duna mentén.
- A Dunát, mint turisztikai erőforrást kihasználó alulról jövő jó gyakorlatok elterjesztése -transznacionális keretek között -a hátrányosabb helyzetű térségek felzárkózása érdekében.
- Minden folyó menti országra kiterjedően egységes turisztikai arculat és követelményrendszer alakul ki, a nemzeti identitások megtartása mellett.
- Különböző igényszinteknek megfelelő turisztikai kínálat jön létre a Fekete erdőtől a Fekete tengerig.
- Szabadidős mozgási tevékenységek összekapcsolása, népszerűsítése a multifunkcionális szabadidős központok fejlesztésével, a különböző szabadidős tevékenységek – vízi, gyalogos, kerékpáros, lovas -vonalas hálózatainak csomópontjában
- Vízen való jártassággal és vízi identitástudattal rendelkező humán erőforrás kialakulása, mely a létrejövő szolgáltatások ellátása kapcsán munkáját hasznosítani tudja. Ezáltal a térség piacképes munkaerő képességet tud fejleszteni és ezen képességekkel bíró személyeknek helyben munkahelyet is tud teremteni. Ezen helyi munkaerő-kapacitások kiépülése biztosítani tudja a projekt hosszú távú fenntarthatóságát.
- Egészséges életmódra nevelés keretében történő bekapcsolódás az egészség és szabadidős turizmusba

- A fejlesztések multiplikátor hatása révén a beszállítói kör növekedése (szervizhez alkatrészek, hajógyártás, helyi élelmiszerpiacok bővülése, kulturális és egyéb kiegészítő szolgáltatások – kerékpár, lovaglás, sportpályák stb.

3. Duna menti helyitermék-program

- Szemléletformálási akció a helyi lakosok és döntéshozók körében: a helyi termékek népszerűsítése (on-line marketing, kiadványok, rendezvények);
- A helyi termékek előállításának ösztönzése (rendezvények, kiadványok, tanulmányutak);
- Helyi termelői piacok létrehozása;
- A termékek értékesítési rendszerének kialakítása (helyi termékes polcok, üzemi konyhák nyersanyagbeszerzéseinek koordinációja);
- A régióban működő LEADER helyi akciócsoporthoz közti együttműködés, rendszeres találkozók, tapasztalatcsere fórumainak kialakítása;
- Reklámtevékenység.

4. Egységes dunai turisztikai desztinációfejlesztés

- Szervezetfejlesztés: menedzsment iroda elindítása, felszerelése, promóciója; szakmai műhelyek, hálózatok létrehozása a régióban érdekelt és egy-egy turisztikai alágazathoz kapcsolódó szakemberek és kutatók bevonásával; a regionális arculat kialakítása, arculati tárgyak legyártatása; tanulmányutak, szemléletformáló rendezvények szervezése.
- Termékfejlesztés: a tematikus, interszektorális műhelyek működtetése az egyes termékcsaládokhoz kapcsolódóan (brainstorming, workshopok, konferenciák); tematikus turisztikai stratégiák elkészítése; projektgenerálás, konkrét termékek fejlesztésének megalapozása (befektetőközvetítés).
- Regionális turisztikai portál létrehozása: adatbázisfejlesztés (teljes körű turisztikai adattár: látnivalók, szolgáltatások, rendezvények), 5 nyelven; internetes és mobil applikációk fejlesztése; termék-és ügyfélmenedzsment; a menedzsment belső ügymenetének támogatása.
- Regionális turisztikai információs rendszer létrehozása: helyi turisztikai tájékoztató pontok hálózatának kialakítása; turisztikai kiadványok megjelentetése; turisztikai üdvözlő táblák legyártatása és kihelyezése a közutak mentén
- Közös megjelenés: nemzetközi szakvásárokon történő részvétel, saját standdal; országos reklámkampány (mindkét országban); nemzetközi on-line marketing.

A PDS-ben rögzített egyéb projektjavaslatok a következők:

- Erdei iskola hálózat kialakítása a Duna-mentén;
- A Duna-menti kulturális örökség helyszínek művelődéstörténetileg hiteles helyreállítása;
- Kultúra, oktatás, képzés és kulturális, oktatási, képzési (intézményi illetve szakmai) együttműködések;
- Duna menti egyházi épített örökség helyreállítása, rekonstrukciója; vallási turizmus fejlesztése a határon túli magyar egyházak bevonásával;
- Duna menti nemzeti parkok szövetsége;
- Ökológiai hálózat fejlesztése a Duna mentén;
- Ökológiai célállapot meghatározása a Duna komplex hasznosításának feltételrendszerében;

- A Duna és mellékfolyóinak rehabilitációjához kapcsolódó tevékenységek megvalósítása;
- Közös vízgazdálkodási és katasztrófaelhárítási rendszer kialakítása;
- A dunai szennyező források kutatása és a szennyezések csökkentése –átfogó program;
- Agrárinnovációs Klaszter;
- Határon átnyúló közösségi közlekedési együttműködés (menetrendek összehangolása, egymáshoz igazítása; utazástervező szoftver és portál fejlesztése; határ menti elektronikus jegyrendszer fejlesztése; közös szemléletformálási kampány);
- Közforgalmú személyhajózás rendszerének kiépítése (hétköznapi a hivatás-, hétvégén a turistaforgalom kiszolgálása).

C) LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia

A Szobi járásban működő Börzsöny-Duna-Ipoly Vidékfejlesztési Egyesület által megfogalmazott jövőkép a kiemelt minőségű termékek és szolgáltatások előtérbe helyezésével élhető járás, vonzó településekkel. A HFS-ben megjelenő szempontok főként a gazdasági megújulásra, a turisztikai fejlesztésekre, a helyi termékek innovációjára, a helyi gazdasági fejlesztésére építenek. A helyi termékek elsődleges támogatásával a „Dolgozz helyben” elv érvényesül, mellyel a térségben az elvándorlás, és a előregedés folyamata lassítható, illetve megállítható.

A HFS négy különböző stratégiai hozzáállást reprezentáló fejlesztési irányt azonosít, melyeket SWOT mátrixba rendez az alábbiak szerint:

Offenzív stratégia – Helyi kulturális és vallási közösségek fejlesztése, nemzetiségi hagyományok ápolása (generációk közti tudástranszfer elősegítése) vagyis a szemléletformálás és az identitástudat erősítése. – Turizmus fejlesztés.	Fejlesztő stratégia – Környezettudatosság, megújuló energiák széles körű alkalmazása. – Helyi termékek hálózati együttműködésének erősítése. – Határmentiségből adódó hátrányok csökkentése, előnyök fokozott kihasználása.
Védekező stratégia – Kedvező vállalkozói környezet kialakítása és mentorálása, valamint a vállalkozók közötti együttműködések elősegítése, támogatása.	Elkerülő stratégia – A helyi társadalom demográfiai egyensúlyának helyreállítása.

A HFS alapelvei az integrált szemlélet és az innovatív megközelítés:

1. Minőségi termékek, termékfejlesztés és technológiai innováció (a hagyományos termékek új technológiai feldolgozásával).
2. Térségen belüli termelési együttműködések (térségen, településen belüli termék feldolgozási láncolat és kereskedelmi kapcsolatok kialakítása).
3. Helyi ökoszociális érdekelttség és társadalmi felelősségvállalás.
4. Társadalmi méltányosság (A KKV-k kiemelt támogatásával, inkubátorház létrehozásával a térségben egyedülálló segítő, szolgáltató központ létrehozása).

5. Tudásalapú vidékfejlesztés (hozzáférés biztosítása az információkhoz és a tudáshoz, helyi szellemi kapacitások és szolgáltatások kiépítésének elősegítése);
6. Társadalmi kohézió (hozzájárulás a vidéki közösségek saját jövőképeknek, identitásának megalkotásához, a beköltözők beilleszkedésének elősegítése).
7. Szolidaritás, területi kohézió (a termelő – fogyasztó egymásra utaltságának elősegítése, a helyi közösségek és a helyi társadalom kapcsolatának javítása).
8. Nemzedékek közötti igazságosság és társadalmi esélyegyenlőség: (a nők, a gyermekek, a fiatalok, az idősek és a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítása).
9. Társadalmi részvétel: (a helyi – térségen belüli közösségek civil és szakmai szervezetek részvételének biztosítása a vidékfejlesztési döntéseknél, önszerveződések támogatása).

A HFS lehetőséget biztosít a különböző szférák közötti együttműködésre, az innováció növelésére, és a hálózatépítésre.

D) Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030

A Dunakanyar kiemelt turisztikai fejlesztési térség jövőbeni márkapozíciója:

1. „Budapest plusz egy nap”: A fővárosba érkező, jellemzően külföldi turisták tartózkodási ideje és költési hajlandósága a térség kínálatának megújításával, a megközelíthetőség jelentős időbeli és élményszerű javításával növelhető.
2. „Minden magyarnak kötelező látni”: A hazai üdülőközönség számára az emblemikus városok (Esztergom, Visegrád, Szentendre, Vác) megújult kínálatát a természetjárás és a kerékpáros útvonalak (köztük Eurovelo 6) kínálatával együtt lehet pozicionálni.

A térség része a Grand Budapest koncepciónak is, amelyben a külföldiek számára releváns vonzerő továbbra is a városok kulturális kínálata, 21. századi megoldásokkal (városlátogatás a városlátogatásban), rugalmas látogatómenedzsmenttel. A dunai gyorshajózás fejlesztése révén pedig a térség valós alternatívává válik a budapesti élmények bővítésére. Így egyszerre lesz a budapestiek számára könnyen megközelíthető kirándulóhely, valamint a hazai és határon túli lakosok számára divatos új úti cél. A Pilist és Börzsönyt érintő fejlesztéseknek, a dunai gyorshajózás, és a dunai átkelés problematikáját felszámoló beavatkozásoknak köszönhetően friss, megújult kirándulási élményekkel, rugalmasabb bejárési feltételekkel rendelkező területként értékesíthető.

E) Nemzeti Tájstratégia 2017-2026

A stratégia átfogó célja a táji adottságokon alapuló felelős tájhasználat, melynek horizontális elvei a következők:

- a. Természeti erőforrások és kulturális örökség általános védelme
- b. Bölcs és takarékos területhasználat
- c. Éghajlatváltozás hatásának mérséklése, alkalmazkodás

Az átfogó célkitűzés elérése érdekében a stratégia összetett célrendszert fogalmaz meg. Az egyes célok elérése érdekében szükségesként felsorolt intézkedések közül Nagymarosra leginkább az alábbiak vonatkozhatnak:

Kiemelt cél	Szükséges intézkedés
I. Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás megalapozása	– Zöldfelületek kataszterezése. – Tájfajták kataszterezése. – Helyi tájkarakter területek azonosítása, állapot-értékelése, kulcsjellemzőinek meghatározása. – A klímabarát települési modell fejlesztése és alkalmazása.

II. Élhető táj – élhető település – bölcs tájhasznosítás	– A zöldfelületi rendszerre vonatkozó minőségi célkitűzések meghatározása. – 1-5% (árvízi, belvízi) elöntési valószínűségi területekre minőségi célkitűzések meghatározása. – A használaton kívüli építmények kataszterének elkészítése, alkalmassági értékelése és további funkció meghatározása. – Fényszennyezés-mentes települési közvilágítás tervezése és kialakítása: világítás geometriájának javítása, 2700K alatti színhőmérséklet alkalmazása. – A települési (helyi) tájkarakter területekre minőségi célkitűzések és kezelési irányelvek meghatározása. – Rekreatív funkciót ellátó vagy rekreációra kijelölt területek terhelhetőségének vizsgálata.
III. A tájidentitás növelése	– A részvétel biztosítása és bátorítása a társadalom tagjai, a helyi és a regionális hatóságok, valamint más érdekelt felek számára.

2. Célok

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

A középtávú fejlesztési céloknak a település gazdasági és társadalmi környezetének stabil alapokon nyugvó, kiegyensúlyozott és fenntartható módon történő fejlődését kell szolgálniuk.

A jövőkép elérését szolgáló tematikus célok és részcélok az alábbiak szerint rendszerezhetők:

Tematikus célok	1. A települési gazdaság élénkítése, helyi jövedelemforrások bővítése	2. A tájkép és a települési környezet értékőrző fejlesztése	3. A helyi közösség összetartó erejének növelése
Részcélok	1.1. Komplex turizmusfejlesztés	2.1. Tájképfelújítás és tájrehabilitáció	3.1. Kulturális élet, egyházi és civil szervezetek működési feltételeinek javítása
	1.2. Vállalkozásfejlesztés	2.2. Közterületek minőségi, integrált rekonstrukciója, sport és rekreációs infrastruktúra fejlesztése	3.2. Közszolgáltatások funkcionális fejlesztése, intézmények működési feltételeinek javítása
	1.3. Külső kapcsolatok fejlesztése, városmarketing	2.3. Épített örökség értékőrző megújításának és hasznosításának elősegítése, tudatos értékvédelem erősítése	3.3. Kommunikáció, belső marketing erősítése

A tematikus célokhoz és részcélokhoz az alábbi fejlesztési feladatok és szándékok rendelhetők:

Célok	Fejlesztési feladatok és szándékok
1. A települési gazdaság élénkítése, helyi jövedelemforrások bővítése	
1.1. Komplex turizmusfejlesztés	– Turisztikai egyeztető fórum és menedzsment szervezet létrehozása (Turizmus Egylet) – Turisztikai termékfejlesztés, programcsomagok kidolgozása – Folyamatos kereslet és kínálat felmérési rendszer kidolgozása – Szolgáltatási színvonal emelése, sajátos szolgáltatási kínálat kialakulásának elősegítése, elsősorban az aktív (sport, természetjáró, kerékpáros, vízi), valamint az egészség, a kulturális, és gasztro turizmus területén – Kiránduló utak, bakancsos túraútvonalak fejlesztése – Nagymaros, mint „lelki erőmű” pozicionálása (vallási és csendturizmus) – Kikötőfejlesztés, komp- és révközlekedés modernizálása, a szolgáltatás minőségi javítása – Kulturális gazdaság, kézműipar, művészet helyzetbe hozása – Minőségi szálláshelykínálat megteremtése – Termálfürdő megvalósítása – Turisztikai szakképző centrum létrehozása
1.2. Vállalkozás-fejlesztés	– A helyi erőforrásokra támaszkodó és a térségi összefogásban megvalósuló beruházások támogatása – Ösztönző- és szabályozó rendszerek kidolgozása és alkalmazása – Helyi termékek előállításának támogatása (kézműves termékek, képzőművészeti alkotások) – Elektronikus szolgáltatások, e-kereskedelem fejlesztése, távmunka elősegítése – Vállalkozói kezdeményezések felkarolása és támogatása – A helyi felhasználási, beszállítói lehetőségek bővítése – A kereskedelem és a szolgáltatások fejlesztésének elősegítése – Üzletek korszerűsítése, egységes arculat kialakítása – Helyi kreatív- és zöldgazdaság kialakulásának elősegítése – Vállalkozók háza, inkubátorház, közösségi iroda létesítése – Vállalkozói képzések szervezése, marketing és pályázati tanácsadás, forrásszerzés elősegítése
1.3. Külső kapcsolatok fejlesztése, városmarketing	– Települési és térségi szinten összehangolt marketing stratégia kidolgozása és megvalósítása – Turisztikai és vállalkozói információs rendszer létrehozása – Arculatteremtő marketing kiadványok és eszközök elkészítése – Turista térkép fejlesztése, információs és útirányjelző táblák elhelyezése – Helyi termékek értékesítésének elősegítése (termelői piac fejlesztése, „dunakanyari termékek boltja”) – Kereskedelmi arculat szabályozása, árusító standok, pavilonok településképhez illő megjelenésének elősegítése – Befektetési, beruházási lehetőségeket bemutató marketing anyagok, online felületek készítése – Testvérvárosi és egyéb külső kapcsolatok további erősítése, testvérrégiós kapcsolatok kialakítása

2. A tájkép és a települési környezet értékőrző fejlesztése	
2.1. Tájképfejlesztés és tájrehabilitáció	– Panoráma stratégia kidolgozása és végrehajtása, kilátóhelyek és panoráma útvonalak fejlesztése – A tájkép vonatról, 12-es sz. főútról és az Eurovelo kerékpárútról történő feltárulásának biztosítása – Hagyományos tájgazdálkodás újjáélesztése, természetkímélő gazdálkodási formák előtérbe helyezése – Gyepes területek fenntartásának elősegítése, kaszálás, legeltetés ösztönzése – Szelidgesztenye és málnatermesztés ösztönzése – Erózió elleni védelem – Vízmosságok rendezése – Termékfeldolgozás, tárolás, fogyasztók felé közvetlenül értékesíthető termékek előállításának elősegítése – Gazdák továbbképzésének ösztönzése – A volt zártkertek és a belterületi tömbbelső kertészeti hasznosításának elősegítése – Gesztenyes arborétum létesítése – Sólyom-szigeti holtág rehabilitációja
2.2. Közterületek integrált, minőségi rekonstrukciója, sport és rekreációs infrastruktúra fejlesztése	– Duna-parti sétányok zöldfelületi-rekreációs jellegű fejlesztése – Közterületi rekonstrukció folytatása a városközponthoz kapcsolódó utcákban, hangulatos terek, tematikus sétautak, „csellengők” (jó helyek sorának) kialakítása – Vasútállomás térségének rendezése, aluljárók felújítása – A 12. sz. főút településre érkező pontjain zöldfelületi jellegű településkapuk kialakítása – Térségi turisztikai kerékpárút építése – Parkolók, kerékpáros és gyalogos infrastruktúra minőségi fejlesztése, autóbusz-megállók korszerűsítése, elektromos autó töltőhelyek létesítése – Közlekedésbiztonság javítása – Sportolási, szabadidős lehetőségek körének bővítése, az egészséges életmód közösségi feltételeinek javítása (Felsőmezői sport- és rekreációs központ kialakítása, kosárlabdacsarnok, sportpályák, tanuszoda, evezős sportlétesítmények építése) – Zöldfelületek, közparkok, játszóterek minőségi fejlesztése – A Panoráma út és a városközpont közvetlen közterületi kapcsolatának kialakítása – A Szamarasi árok zöldfelületi rendezése – Tanösvények kialakítása – Közvilágítás színvonalának javítása, felszíni vízrendezés
2.3. Épített örökség értékőrző megújításának és hasznosításának elősegítése, tudatos értékvallás erősítése	– Településközpont revitalizációja, alulhasznosított, funkció nélküli ingatlanok felújítása, hasznosítása – Belső lakóterületi tartalékok feltárása – A település hagyományaihoz igazadódó építészeti karakter és motívumrendszer megőrzése, új értékek teremtése – A történelmi jelentőségű utcákban a hagyományokhoz igazodó utcakép megtartása – Helyi védett épületek felújításának elősegítése

	– A fiatalok megismertetése a helyi (történeti, kulturális, művi és természeti) értékekkel – Helytörténeti gyűjtemény bővítése
3. A helyi közösség összetartó erejének növelése	
3.1. Kulturális élet, egyházi és civil szervezetek működési feltételeinek javítása	– Művelődési ház kulturális és közösségi központtá történő fejlesztése – Nagy kapacitású közösségi helyiség kialakítása – Rendezvények minőségi fejlesztése – Művészeti élet fellendítése, alkotóhelyek kialakítása – Kultúra népszerűsítése, színvonalas kulturális előadások szervezése – Településen működő civil kulturális szolgáltatók, szervezők támogatása – Civil szervezetek együttműködésének elősegítése – Dunakanyari közösségi központ kialakítása
3.2. Közfunkcionális szolgáltatások fejlesztése, intézmények működési feltételeinek javítása	– Iskolaépületek felújítása, korszerűsítése, tornacsarnok építése – Bölcsődei férőhely-bővítés – Óvoda- és iskolaudvarok funkcionális fejlesztése – A szociális és egészségügyi ellátó intézmények erősítése, az általuk nyújtott szolgáltatások körének bővítése – Időseknél fejlesztése, időotthon bővítése, korszerűsítése – Intézmények eszközellátottságának javítása – Járási, kormányzati hivatalok Nagymaroson tartása – Polgármesteri Hivatal felújítása és korszerűsítése – A beteg- és az idősgondozás lehetőségeinek bővítése, valamint a tartósan sérült, vagy fogyatékkal élő gyermekek és felnőttek életkörülményeinek minőségi javítása – Temetői infrastruktúra felújítása – Akadálymentes környezet kialakítása – Energiahatékonyságot javító beruházások
3.3. Kommunikáció, belső marketing erősítése	– Társadalmi, gazdasági partnerség fórumainak megteremtése a döntéshozatalban – Online kommunikációs csatornák bővítése, hatékonyabb alkalmazása – Rendezvények miatt fellépő és turisták jelenlétéből eredő konfliktushelyzetek kezelésére szolgáló módszerek, intézkedési javaslatok kidolgozása – Közbiztonságot erősítő fejlesztések megvalósítása – Információs rendszer létrehozása a helyi értékek, adatok, tervek, információk gyűjtésére – Nagymarosi Helytörténeti Múzeum létrehozása – Hagyományörző vásárok, kiállítások, helyi értékeket bemutató rendezvények szervezése – A város életét jelentősen befolyásoló témákat feldolgozó oktató napok, konferenciák, szemináriumok szervezése – Felnőttképzési lehetőségek továbbfejlesztése (turisztikai, nyelvi, mezőgazdasági, számítástechnikai valamint egyéb képzések, tanfolyamok)

2.2. Részcélok és a beavatkozások meghatározása

2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

A jövőkép, a településfejlesztési elvek, a tematikus célok és a részcélok közötti vertikális kapcsolatok fonalai az alábbi horizontális szempontok érvényesítésével válhatnak szöveggé:

- fenntarthatóság,
- klímatudatosság,
- esélyegyenlőség,
- partnerség,
- értékvédelem.

A fenntarthatóság olyan fejlődési folyamatot jelent, amely kielégíti a jelen szükségleteit anélkül, hogy csökkentené a jövő generációk képességét arra, hogy saját szükségleteiket kielégítsék. A megelőzésre, az erőforrások takarékos használatára, a szennyezések minimalizálására, az újrahasznosításra kell törekedni pontos tervezéssel, gondos megvalósítással és figyelmes használattal.

A klímatudatosság szorosan összefügg a fenntarthatóság elvével: alapvető fontosságú a meglévő kedvezőtlen klimatikus tényezők elleni védelemre irányuló intézkedések megtétele, emellett valamennyi fejlesztés esetében törekedni kell, hogy annak helyi és globális klímára gyakorolt hatása kedvező legyen.

Az esélyegyenlőség elve azt hivatott biztosítani, hogy mindenki számára egyformán legyen lehetőség a település és környezete használatára, a gazdaság által nyújtott lehetőségek kiaknázására, a szolgáltatások igénybevételére. A célok kitűzésénél, a beavatkozások tervezésénél szem előtt kell tartani, hogy az eredmények mindenki számára elérhetőek legyenek.

A települések fejlődése során a siker egyik kulcsa, hogy a helyi, regionális, ágazati és társadalmi csoportérdekek a lehető legteljesebb mértékben érvényesüljenek, amelyek alapján a rendelkezésre álló forrásokat a különböző szereplők képesek is hívni, illetve felhasználni. A településfejlesztés közös ügy, ezért a tervezés és a megvalósítás során partnerségi folyamatok keretében szükséges az egyes szereplők céljainak, projektjeinek koordinálása, valamint a településközi együttműködések fenntartása.

Az önkormányzat a város életét érintő kérdésekbe lehetőség szerint bevonja a helyi lakosokat, üdültulajdonosokat, civil szervezeteket és a gazdasági élet szereplőit, akik véleményükkel, észrevételeikkel, hozzászólásaikkal segítik a döntés-előkészítést. A közösséggel való együttműködés eredményeként egy mindenki, vagy legalábbis a többség által elfogadható konszenzusos álláspont kerülhet kialakításra.

2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Nagymaroson a település mérete és szerkezete nem indokolja településrészek lehatárolását.

3. Kiinduló adatok a további tervezési feladatokhoz

3.1. A településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

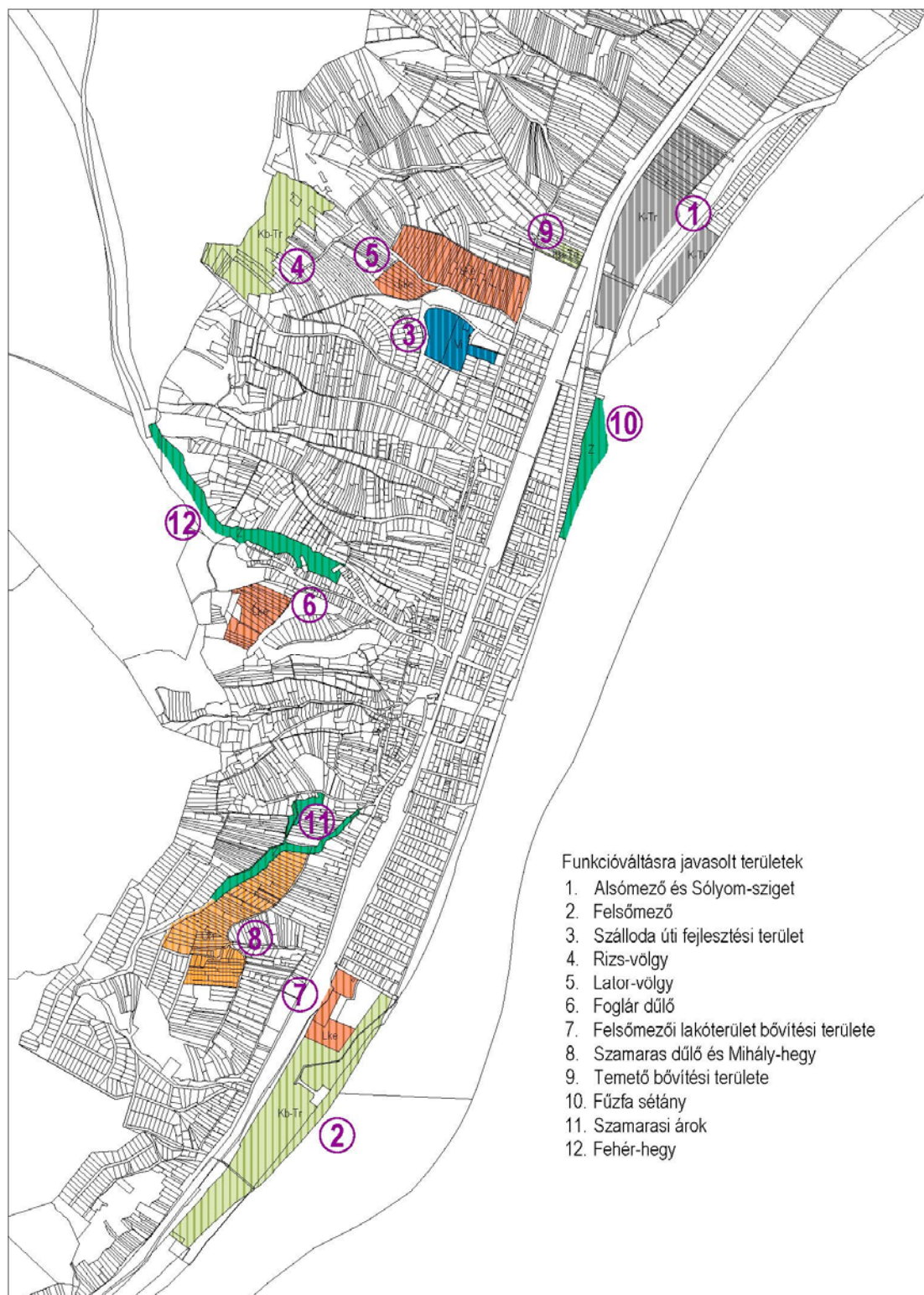
A településfejlesztési koncepcióhoz 2017. decemberében részletes Megalapozó vizsgálat készült, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 1. sz. melléklete szerinti tartalommal. Ennek megfelelően a Megalapozó vizsgálat tartalmazza a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges adatokat is.

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

Funkcióváltásra javasolt területek

A meglévő területhasználathoz képest az alábbi területek javasoltak funkcióváltásra:

Nagymaros funkcióváltásra javasolt területei			
Ssz.	Megnevezés	Indikatív területméret (ha)	Javasolt funkció
1.	Alsómező és Solyom-sziget	13,4	Termálfürdő fejlesztésre valamint vízi és egyéb sportokra épülő Turisztikai-rekreációs központ.
2.	Felsőmező	14,2	Sport- és szabadidő központ, valamint kapcsolódó turisztikai létesítmények, közhasználatú zöldfelületek.
3.	Szálloda úti fejlesztési terület	3,1	Oktatási, kutatási, vagy egészségügyi, szociális jellegű intézmény, szálláshely parkosított környezetben.
4.	Rizs-völgy	8,0	Zöldfelületi dominanciájú, alacsony beépítési mértékű, tájba illeszkedő építményeket magába foglaló turisztikai, rekreációs terület.
5.	Lator-völgy	8,7	Kertvárosias lakóterület.
6.	Foglár dűlő	3,0	Kertvárosias lakóterület.
7.	Felsőmezői lakóterület bővítési területe	2,4	Kertvárosias lakóterület.
8.	Szamaras dűlő és Mihály-hegy	11,3	Hétvégi házaspár üdülőterület.
9.	Temető bővítési területe	0,6	Temető.
10.	Fűzfa sétány	2,5	Közpark.
11.	Szamarasi árok	2,3	Közpark.
12.	Fehér-hegy	4,2	Közpark.

A településszerkezetet meghatározó közlekedéshálózati fejlesztések:

- a 12-es számú főút és a Kóspallagi út csomópontjának átépítése,
- a Duna-part – Magyar utca – Fehérhegy utca – Panoráma út nyomvonalon tervezett térségi kerékpárút megvalósítása, valamint
- az EUROVELO 6 kerékpárút Sólyom-szigeti holtág melletti szakaszát érintő korrekciója,
- parkolóépítések a vasútállomás mellett, a Kossuth soron és a Deák Ferenc utcában.

Nagymaros történelmi központjának megújítása, rehabilitációja során kiemelt figyelmet kell fordítani a helyi, védett építészeti értékek, az évszázados fejlődés és a korábbi projektek megvalósítása során kialakult arculat valamint a külső és belső látványkapcsolatok megőrzésére. A beavatkozásoknak egyaránt célja a belváros élhetőbbé tétele, a város turisztikai vonzerejének, látogatottságának növelése, a helyi gazdaság ilyen irányba történő fejlesztése, a magánszektor beruházásainak elősegítése.

Lakásépítésre elsősorban a kialakult lakóterület (belterület) belső tartalékai nyújtanak lehetőséget (pl. foghíjtelkek, romos épületek, tetőterek, épületbővítések, telken belül második lakás elhelyezése). A foghíjtelkek beépítésekor igazodni kell a környező beépítésekhez, a települési arculati kézikönyben rögzített javaslatok és a településképi rendeletben meghatározott előírások szerint. A domboldalakra felkúszó ingatlanok esetében a tájképileg kitett telekrészek beépítés-mentességét fenn kell tartani, és a kialakult növényállományt meg kell őrizni. Külterületi lakásépítés lehetőségének biztosítása a tájképi kitettség figyelembe vételével, gazdálkodási tevékenységhez kötött módon javasolt.

A belterülettől északra húzódó domboldalakon kialakult kertes területek esetében a településrendezési eszközök legfontosabb feladata a lakott terület és természetes táji területek közötti átmeneti jelleg megtartása és helyreállítása, a táj karbantartásának biztosítása. A gyümölcsstermesztést építészeti eszközökkel elsősorban a Duna és a 12-es sz. főút között húzódó volt zártkerti területen célszerű ösztönözni. Az összefüggő állományt képező szelídgesztenyés területeken épület, kerítés létesítése nem javasolt, azonban az arra alkalmas területeken építési lehetőség biztosításával is elősegíthető gesztenyeültetvények telepítése.

4. A megvalósítás eszközei és azok nyomkövetése

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

A koncepció megvalósítását szolgáló eszközök az alábbiak:

- integrált településfejlesztési stratégia,
- településrendezési eszközök,
- települési arculati kézikönyv, településképi rendelet,
- szakági koncepciók,
- településrendezési szerződés,
- településmarketing tevékenység,
- okos város módszertan,
- helyi adópolitika,
- aktív ingatlanpolitika,
- ösztönzők és szabályozók,
- ellenőrző rendszerek (közterület-felügyelet, mezőőri szolgálat, illegális építési tevékenységek felderítése)
- önkormányzat gazdasági tevékenysége,
- pályázati lehetőségek feltérképezése, igénybevétele,
- közmunka program.

Alapvető fontosságú a térségi fejlesztési elképzelések összehangolását, a Dunakanyar településeinek hatékony és állandó jellegű együttműködését szolgáló fórum létrehozása, és a minden résztvevő számára elfogadható közös jövőkép megvalósítását megalapozó dokumentum kidolgozása.

A felmerülő projektötleteket megvalósíthatósági tanulmányokban szükséges kidolgozni, melyek kitérnek az adott projekt várható eredményeire, kockázataira, a lehetséges finanszírozási (rövid és hosszú táv) és befektetési megoldások, valamint a megvalósítás szervezeti alternatíváira.

A több települést érintő, összetett fejlesztési tervek kidolgozására és megvalósításuk menedzselésére önálló szervezeti egység vagy gazdasági társaság létrehozása célszerű, ez azonban elsősorban térségi összefoggással lehet reális. A közvetlenül csak Nagymarost érintő, kisebb léptékű beruházásokat továbbra is a Polgármesteri Hivatal tervezi és menedzseli, szükség esetén külső szakértők (pl. tervezők, műszaki ellenőrök, pályázati szakértők) segítségével.

A különböző szakterületeken (pl: pénzügy, oktatás, sport, ifjúsági kérdések, turizmus, üdülőtérületek, helyi vállalkozók, stb.) jártas helyiekből álló munkacsoport kialakítása is javasolt, amely a település- és térségfejlesztési döntések során megfelelő szakértői háttérrel jelenthet a menedzsment számára.

A beruházások tervezése, megvalósítása és a település üzemeltetése kapcsán alkalmazni szükséges az okos város módszertanát, amely a természeti és épített környezetet, a digitális infrastruktúrát, valamint a települési szolgáltatások minőségét és gazdasági hatékonyságát korszerű és innovatív információtechnológiák alkalmazásával, fenntartható módon, a lakosság fokozott bevonásával fejleszti.

A hagyományos tájgazdálkodás és a tájrehabilitációt szolgáló fejlesztési elképzelések (pl. gesztenyések, málna és egyéb gyümölcsültetvények telepítése) megvalósítását elősegítő ösztönzők (pl. többlet építési jog) vonatkozásában településrendezési szerződés minták kidolgozása szükséges. Amennyiben indokolt, a településrendezési szerződések tartalmát, a szerződés megkötésének feltételeit, valamint a biztosítékok rendszerét önkormányzati rendeletben kell szabályozni.

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A Képviselő-testület éves munkatervének kialakításakor javasolt a változások nyomon követését napirendi pontként rögzíteni. A koncepció felülvizsgálatának rendjénél a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 3.§ (1) bekezdése irányadó:

”Koncepciót, stratégiát és településrendezési eszközöket kell készíteni, ha

a) jogszabály előírja, vagy

b) a települési önkormányzat (a továbbiakban: önkormányzat) a település társadalmi, gazdasági, illetve környezeti helyzetében bekövetkezett változások, vagy új településfejlesztési szándék miatt indokoltnak tartja.”

Nagymaros Város Önkormányzata fenti jogszabályi helyet kívánja követni a Koncepció későbbi felülvizsgálata esetén.